

Prostějov (k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov)

„Čtvrtky“, parc. č. 555, 940, 558/2, 559, 560/1–560/3.

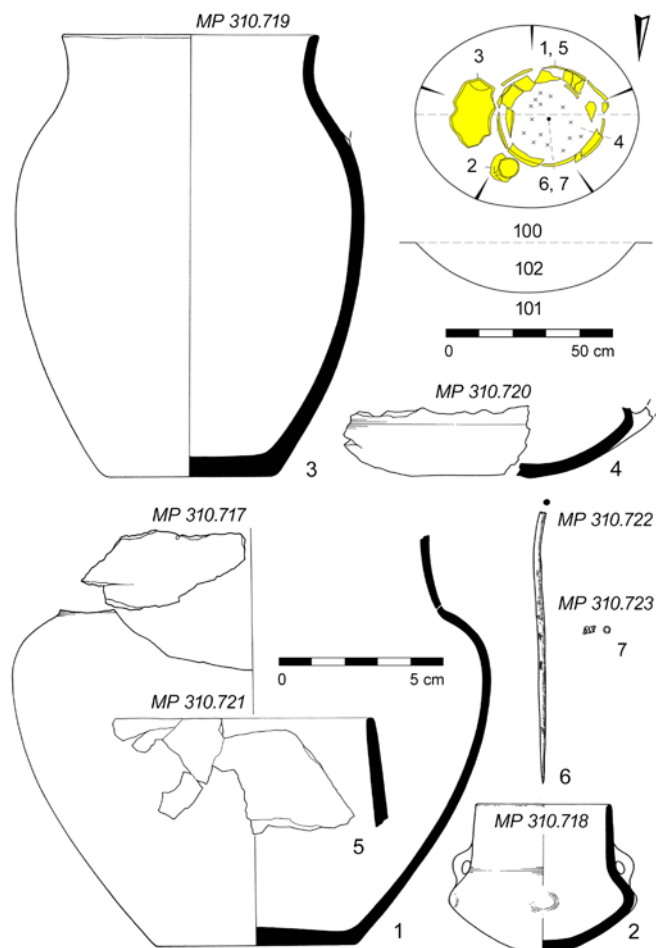
Lužická kultura. Pohřebiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum agalerie v Prostějově, p. o.,

inv. č. 310.717–310.730.

Lokalizace: S-JTSK – -554704.20, -1133554.63

Ve dnech 18. února až 10. července 2020 probíhal průběžný archeologický dohled vyvolaný výstavbou vodovodního přivaděče do prostějovské průmyslové zóny, který propojil stávající výtlačný řad z čerpací stanice Hrdibořice do vodojemu Stráž s vodovodním řadem v ulici Kralická. V poloze s pomístním názvem „Čtvrtky“ zemní práce narušily již dříve známé žárové pohřebiště lužické kultury mladší doby bronzové (např. Červinka 1902, 205; Gottwald 1931, 72; obr. 34) spolu s ojedinělým kostrovým hrobem postrádajícím doprovodný inventář a datovatelným tak jen hypoteticky, na základě dřívějších nálezů, do pozdní doby kamenné (kultura zvoncovitých pohárů, např. Gottwald 1931, 48) nebo mladší doby hradištní (např. Gottwald 1931, 118; Šikulová 1959, 162).

Obr. 34. Prostějov-Vrahovice. Kresběná dokumentace žárového hrobu H1 s inventářem. Kresba J. Molčíková.

Fig. 34. Prostějov-Vrahovice. Drawing documentation of cremation grave H1 with grave goods. Drawing by J. Molčíková.

Literatura

Červinka, I. L. 1902: *Morava za pravěku*. Vlastivěda moravská. I. Země a lid, svazek II. Brno: Musejní spolek.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské muzeum v Prostějově.

Šikulová, V. 1959: *Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní. Pravěk východní Moravy I* (1958), Gottwaldov, 88–162.

Summary

In the location known as “Čtvrtky” in the Vrahovice cadastral area (Prostějov District), groundworks disturbed a previously known cremation cemetery from the Lusatian culture, Late Bronze Age, along with an isolated inhumation burial lacking grave goods and therefore datable only hypothetically – based on earlier finds – to the Late Stone Age or the Early Hillfort period.

Pavel Fojtík

Račice-Pístovice (k. ú. Račice, okr. Vyškov)

Zámek Račice, parc. č. st. 1.

Doba bronzová – halštatská. Výšinné sídliště. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK – -578307.90, -1153940.31; -578309.62, -1153941.08; -578310.44, -1153939.33; -578308.61, -1153938.51

V listopadu roku 2019 provedla Archaia Brno z. ú. předstihové sondy na jižní terase račického zámku, které předcházejí jeho rekonstrukci (Dejmal, Vágner 2020). Krom nálezů z období středověku a novověku (viz oddíl Středověk a novověk) byla v rámci sondy 2 vyzvednuta nepočetná kolekce pravěké keramiky. Ta se nacházela ve vrstvě s.j. 117, která měla charakter svahoviny a naléhala již na rostlou skálu. Krom pravěkých nálezů obsahovala vrstva i keramiky z období 17. století.

Pravěké nálezy zde tedy byly v druhotné poloze. Je pravděpodobné, že se sem dostaly patrně splachem z vyšší části ostrožny. Keramický soubor je možné datovat do pozdní doby bronzové či do starší doby železné. Bližší dataci nelze provést pro omezený rozsah souboru. Nicméně když k této informaci připojíme ještě náhodný nález částečně opracovaného jádra rohovce z prostoru předsunutého opevnění před zámek, můžeme uvažovat o existenci dosud neznámého výšinného sídliště z období pozdní doby bronzové či starší doby železné v prostoru dnešního zámku. Pozůstatky výšinného sídliště budou jistě značně poškozeny stavbami původního hradu a pozdějšího zámku, protože v prostoru nádvoří a jižního křídla došlo k odstranění terénu až na rostlou skálu.

Nicméně, sama existence nově objeveného pravěkého osídlení na ostrožně rozšiřuje naše informace o rozsahu osídlení regionu na přelomu doby bronzové a halštatské. Co se týče prostorových souvislostí, je možné, že námi objevené sídliště souvisí s blízkým hradiskem okolo vrcholu u Bílého Kříže, které je datováno do mladší až pozdní doby bronzové (Čižmář 2004, 219–220).

Literatura

Dejmal, M., Vágner, M., 2020: A048/2018 Račice zámek – sondy a geofyzika. Rkp. nálezné zprávy č. akce A048/2018.

Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Summary

A test excavation took place at Račice Castle (Račice cadastral area, Vyškov District) in 2019. Bronze Age or Hallstatt period pottery